

MUSEUM STAD APPINGEDAM

Inhoud

Voorwoord namens het bestuur	1
STEVEN HELFRICH	
Inleiding: restauratie en aardbevingsschadeherstel	3
CYNTHIA HEINEN	
Jaaroverzicht van tentoonstellingen en activiteiten	6
CYNTHIA HEINEN	
Bezoekers en social media	13
ALINA DIJK, MIRELLA WILDEMAN	
Donateurs en subsidiegevers	17
CYNTHIA HEINEN	
De maatschappelijke rol van het museum	18
CYNTHIA HEINEN	
Collectiebeheer en aanwinsten	20
ALINA DIJK	
Communicatie en PR	25
CYNTHIA HEINEN	
Organisatie en personeel	28
CYNTHIA HEINEN	

Foto's voorzijde: Tijdens het Bie Daip-festival in Appingedam in augustus 2019 traden shanty-koren op in de museumtuin. Een vitrine op de tentoonstelling 'Bereiden en bewaren'. Opening tentoonstelling 'Bereiden en bewaren' en het gerestaureerde museum pand.

COLOFON Tekst: Steven Helfrich, Cynthia Heinen, Alina Dijk en Mirella Wildeman
Foto's: Ada Bolhuis, José Boerstael, Hans Huisjes en Cynthia Heinen. Vormgeving: 247design

Voorwoord namens het bestuur

Het bestuur van Museum Stad Appingedam heeft grote waardering voor de inzet van de medewerkers en de vele enthousiaste vrijwilligers. Zij hebben het afgelopen jaar talrijke mensen met veel toewijding een onvergetelijk bezoek bezorgd.

In het verslagjaar heeft het bestuur vijf keer vergaderd in aanwezigheid van de directeur. Het bestuur heeft ook jaarlijks overleg met haar subsidieverstrekters.

Museum Stad Appingedam biedt bezoekers de mogelijkheid zich te verdiepen in de kennis over de historie van de stad Appingedam en het omliggende platteland.

Ook wij hebben te maken gehad met de gevolgen van de aardgaswinning. Het herstel en de restauratie van onze prachtige panden zijn voortvarend ter hand genomen en het resultaat is de moeite van het bezichtigen meer dan waard. I

Wij zijn onze subsidieverstrekters, provincie Groningen, gemeente Appingedam, het fonds Eemsmond, donateurs, schenkers en bruikleengevers zeer veel dank verschuldigd. En zeker past hier ook een woord van dank voor onze medewerkers en het fantastische team van vrijwilligers.

Namens het bestuur wens ik alle lezers van dit jaarverslag veel leesplezier met alles wat 2019 ons gebracht heeft. Ik wens u en ons museum het beste voor de toekomst.

Steven Helfrich, voorzitter

Vrijwilligers in de ontvangstruimte van het museum

Inleiding: restauratie en aardbevingsschadeherstel

In 2019 heeft het museum pand aan de Wijkstraat een ingrijpende restauratie ondergaan. Tegelijkertijd heeft herstel van de aardbevingsschade plaatsgevonden, want dan hoefde het museum maar eenmaal in de steigers en ook maar één periode gesloten worden voor het publiek.

De tijdelijke sluiting was noodzakelijk in verband met de veiligheid van de bezoekers en de vrijwilligers, maar ook de geluidsoverlast van het uitfrezen van het voegwerk maakte een bezoek of verblijf in het museum onmogelijk.

Dankzij de toekenning van provinciale subsidie voor de restauratie en een subsidie van het Fonds Eemsmont voor voorzetrampen kon de restauratie uitgevoerd worden. Het schadeherstel is bekostigd vanuit de vergoeding die de NAM uiteindelijk beschikbaar stelde. De schade bestond voornamelijk uit scheuren in de muren, in het pleister- en stucwerk en in de voegen.

De restauratie betrof het hele pand aan de Wijkstraat, inclusief de theekoepel in de tuin. Daarbij moest op sommige plekken hout vervangen worden en het gekleurd glas is weer aangevuld. In de voorgevel van het museum moesten deels vensterbanken en dorpels vervangen worden, de schoorstenen moesten geres taureerd, de dakgoot en de ornamenten, het balkonhek en de balkonvloer en alle schilderwerk. Aan de binnenzijde is de houtimitatie-schildering opnieuw gedaan: dit was een karakteristieke decoratie van de binnengevel. Aan de binnenzijde zijn voorzetrampen geplaatst ter isolatie en ter vervanging van het lex-aan (acrylglas) dat na twintig jaar behoorlijk mat was geworden.

In dezelfde periode hebben vrijwilligers de inrichting van de entreeruimte aangepakt: de indeling is gewijzigd, waardoor er niet alleen optisch meer ruimte is

ontstaan, maar waardoor de ruimte ook beter benut kan worden bij een groepsbezoek of een tentoonstellingsopening. Eén van de vrijwilligers heeft het keukenblok voorzien van passende panelen en een grote kast in stijl erbij gemaakt, waardoor het keukenblok niet langer een moderne toevoeging lijkt. De ruimte voor de wisseltentoonstellingen is door vrijwilligers opnieuw van behang voorzien en alles is schoongemaakt en opgefrist.

De restauratie werd uitgevoerd door O.V.T.-architecten en Vriesbouw en diverse onderaannemers.

Eind augustus waren de laatste puntjes op de i gezet en kon het hele restauratieproject afgesloten worden met een gezellige barbecue in de museumtuin, voor iedereen die bij het project betrokken was geweest.

Bezoekers waren bijzonder te spreken over het 'nieuwe' museum en zo is iedereen blij met het resultaat. En dat alles gerealiseerd kon worden binnen de tijdsplanning én binnen de begroting is op zich al een historisch feit...

4

Tegelijkertijd werden in 2019 plannen gemaakt voor een verdergaande update van het interieur en de vaste presentatie. Dat is eigenlijk fase twee, waarin de tuin wordt aangepakt en de inrichting van de museale ruimtes. Maar de voltooiing van het aardbevingsschadeherstel en de restauratie was de eerste stap voor een toekomstbestendig museum!

Aardbevingsschade

Het gerestaureerde museum pand aan de Wijkstraat

Jaaroverzicht van tentoonstellingen en activiteiten

Museum Stad Appingedam heeft in haar statuten de hoofdtaak van het museum vastgelegd: het verzamelen, bewaren, onderzoeken en tonen van de cultuur en historie van de stad Appingedam en de regio Fivelingo.

Hiervoor ontvangt het museum subsidie van de gemeente Appingedam en van de provincie Groningen. Het museum herbergt een uniek deel van de collectie Groningen: de geschiedenis van de middeleeuwse stad Appingedam en de ontwikkeling daarvan, met daarinbinnen vele thema's en deelcollecties. Zo is het museum trots op haar belangwekkende zilvercollectie, stijkkamers en ook op de bijzondere panden waarin het museum gehuisvest is.

Om als museum deze collectie onder de aandacht te brengen zijn vele medewerkers en vrijwilligers nodig: bestuursleden, betaalde medewerkers en een grote groep betrokken vrijwilligers. Ook dit jaar mocht het museum op hun inspirerende inzet rekenen.

6

Museum Stad Appingedam wil haar bijzondere collectie en de historie van de regio onder andere aan het publiek presenteren middels tentoonstellingen en activiteiten. In de grote wisselexpositieruimte vinden normaalgesproken jaarlijks drie exposities plaats. Daarnaast heeft het museum een kleinere expositieruimte op zolder, waar exposities worden ingericht op het gebied van amateurkunst en particuliere verzamelingen.

De eerste week van 2019 konden bezoekers de expositie over regionale reclame nog bezichtigen. Deze expositie was in oktober 2018 gestart. Na de kerstvakantie is deze expositie ontmanteld en moest de zaal ontruimd worden vanwege aardbevingsschadeherstel en restauratie. Daardoor viel één grote wisselexpositie uit.

De eerstvolgende expositie werd geopend op 28 juni door wethouder Anna-

lies Usmany uit Appingedam. Het thema was 'Historische vrouwen uit Appingedam en omgeving'.

Voor dit thema was gekozen omdat het in 2019 100 jaar geleden was dat het vrouwenkiesrecht werd ingevoerd. Voor het museum aanleiding om de 'vrouwen uit het depot' eens in de spotlights te zetten en een selectie te maken van de vele portretten van bekende en onbekende vrouwen uit Appingedam en omgeving. Een voor Appingedam opmerkelijke naam is Sybille van Griethuysen, een dichteres uit de 17e eeuw. Zij was in onze ogen behoorlijk geëmancipeerd, maar merkte wel op dat zij alleen schreef als "haar huishoudelijk werk er niet onder leed". Een andere belangrijke schrijfster was Titia de Haas-Okken, geboren en getogen op Solwerd, een wierde net buiten Appingedam. Haar vader was dominee en ze is opgegroeid in de pastorie. Zij schreef veel romans in de streektaal.

Expositie 'Historische vrouwen uit Appingedam en omgeving'

7

Portret van Titia de Haas-Okken

Portret van Sybille van Griethuysen

8

De volgende tentoonstelling had als thema 'Bereiden en bewaren', over het bereiden en conserveren van voedsel door de eeuwen heen. Voor deze tentoonstelling werd de wisselzaal het decor van twee keukens, uit de jaren '50 van de vorige eeuw en eentje van rond 1900. En ook een voorraadkelder ontbrak niet, compleet met planken vol gevulde weckflessen. Deze tentoonstelling genoot veel belangstelling: RTV-noord besteedde er aandacht aan in de avonduitzending, wat tot vele bruiklenen en schenkingen leidde. Ook kwamen er veel groepen en was het telkens weer een feest der herkenning: zowel de planken met weckflessen als de kast met tupperware, de gewolkte pannen en het arcopal-servies. Iedereen heeft tenslotte herinneringen aan eten van vroeger.

Op de zolder van het Dijkstraatpand werden in 2019 een drietal kleinere exposities ingericht. In het eerste deel van het jaar was daar een selectie uit het depot te zien: sierobjecten die zelden het depot verlaten hadden, maar toch de

Keuken van rond 1950

De voorraadkelder op de tentoonstelling

9

moeite waard waren om eens te laten zien. Zoals een collectie puddingvormen, een vuurvergulde pendule, een rooktafel met rookstel en meer opmerkelijke objecten uit de collectie.

In de zomer werd hier een expositie ingericht met als thema de Damster Dag: een evenement in Appingedam dat inmiddels ruim 125 jaar bestaat en ook wel bekend is onder de naam 'papiercorso'. Traditiegetrouw leverde de grote strokartonfabriek 'De Eendracht' het papier. Tegenwoordig moet dit uit andere bronnen komen, maar het enthousiasme is onverminderd. De ontwerptekeningen voor de praalwagens en onderdelen van de sierstukken waren er te zien, met heel veel foto's. Voor deze en andere tentoonstellingen wordt stevast een oproep gedaan onder het publiek: via social media, lokale kranten, radio en als het kan tv, wat steeds weer verrassende objecten en verhalen oplevert. De laat-

Damsterdag in de jaren '50 van de vorige eeuw

Het museum heeft wel zoals voorgaande jaren deel kunnen nemen aan de zomeractiviteiten die in Appingedam worden georganiseerd en die een regionaal karakter hebben, zoals de middeleeuwse Coopluydenmarkt en het internationale Bie Daip-festival. Een andere activiteit was Artiveer, een samenwerkingsverband vanuit de gemeente Appingedam, het Damsterveer, de VVV en diverse galeries en musea en horeca-gelegenheden. Dit was zeker een succes, een aantal zaterdagen in de zomer, en bracht weer een nieuw publiek naar het museum.

Ook aan het Open Monumentenweekend in september wordt jaarlijks deel-

ste tentoonstelling op deze zolder dit jaar ging over feestgebruiken in de wintermaanden. Omdat Sint Nicolaas ook de patroon van Appingedam is, zijn er vele verwijzingen naar hem te vinden. Onder andere in het koor van de Nicolaïkerk – tegenover het museum – is een fresco aan hem gewijd.

In het voorjaar heeft het museum vanwege de sluitingsperiode niet deelgenomen aan lokale en landelijke activiteiten, zoals NL-doet, het Nationaal Museumweekend en ook de antiek- en brocantemarkt kon niet doorgaan.

genomen, het museum was op die dag ook gastheer voor de Fivelstadtocht, een wandeltocht langs monumenten, die onder meer door het museum leidde.

In oktober deed het museum mee aan de Dag van de Groninger geschiedenis en de Nationale Geschiedenisweek, met een aantal activiteiten. Eind oktober leidde de jaarlijkse Spokentocht met bijna duizend deelnemers ook weer door het museum. Het museum was voor deze gelegenheid ingericht als een thematheater: in elk vertrek gebeurde iets spannends voor de bezoekers.

In november nam het museum deel aan de Nationale Kunstweek, waaraan vijf instellingen in de gemeente Appingedam meededen: de Noordelijke Kunst-

Beeld van Nicolaas aan de voorgevel van het voormalig kerkje Nicolaas

Fresco van Sint Nicolaas in de Nicolaïkerk

Kerst sfeer in het museum

hof, Galerie Ruygwaert, Museum Möhlmann en de Groninger Zilverkamer; het museum deed mee met een tentoonstelling van amateurschilderkunst.

De laatste activiteit van dit jaar betrof de jaarlijkse Kerstfair en Kaarslichtavond op vrijdag 18 december, die bewust op dezelfde datum werd georganiseerd als het 'Dickens in Dam'-festival. Het museum was ter gelegenheid van dit festijn ook helemaal in Dickens sfeer gedecoreerd en de vrijwilligers hadden hun kleding hierop aangepast.

Bezoekers

In 2019 heeft het museum 6.800 bezoekers mogen ontvangen. Dat is zeker minder dan de voorgaande jaren, waarin het aantal toch telkens wel boven de 10.000 uitkwam. De reden hiervoor is duidelijk: het museum was een aantal maanden gesloten vanwege het herstel van de aardbevingsschade en de restauratie van het pand.

De postcodecijfers van de bezoekers werden zoveel mogelijk bijgehouden en maakten inzichtelijk dat het grootste deel van de bezoekers in 2019 afkomstig is uit de provincie Groningen, een beeld dat aansluit bij de gegevens van voorgaande jaren.

Het aantal bezoekers dat in het bezit is van een museumkaart, groeit jaarlijks. Het museum ontvangt hiervoor een vergoeding via de Stichting Museumkaart.

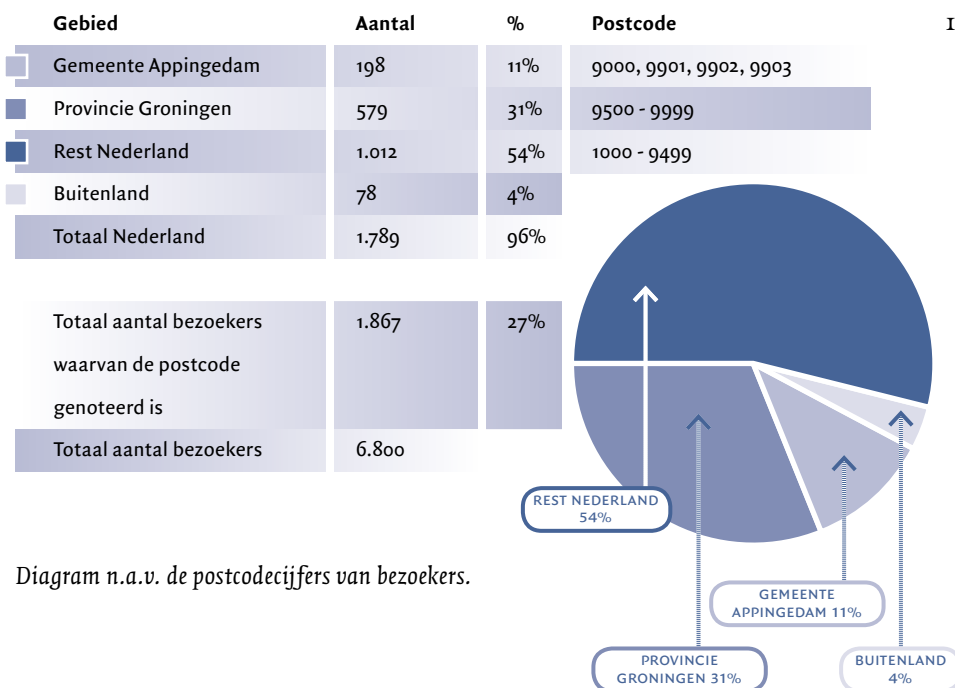
12

Gezicht op de Wijkstraat door Wiep Zanstra

Tentoonstelling Wiep Zanstra

13

Bezoekersaantallen Museum Stad Appingedam 2019

Datum		jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	1e kwartaal	Totaal 2e kwartaal	Totaal 3e kwartaal	Totaal 4e kwartaal	Totaal 2019	Totaal
BEZOEKERS	Volwassenen	9	0	20	39	31	36	41	72	59	37	50	56	29	106	172	143	450	
	Kinderen t/m 12 jaar	1	0	0	0	2	1	2	2	1	4	2	2	1	3	5	8	17	
	Kinderen 13 t/m 17 jaar	0	0	7	1	8	1	0	0	5	0	0	1	7	10	5	1	23	
BEZOEKERS MET KORTING	Museumkaart	34	0	92	110	137	126	185	277	155	118	141	109	126	373	617	368	1484	
	Kindermuseumkaart	0	0	0	1	0	0	1	4	0	0	0	0	0	1	5	0	6	
	Donateurskaart	3	0	11	21	15	12	12	13	12	17	42	52	14	48	37	111	210	
	Ekenstein	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Eemshotel	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	
	Hendrick de Keyserpas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Rembrandpas	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	3	0	3	
	Erfgoedpas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Andere gratis bezoekers	3	0	24	18	13	11	14	43	158	19	20	19	27	42	215	58	342	
	Pronkjewailpad	0	0	0	0	7	2	3	10	7	0	0	0	0	9	20	0	29	
Doorlopers	2	0	29	4	1	69	7	52	55	16	0	1	31	74	114	17	236		
	CJP-pas	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	
14		15																	
GROEPEN VOLWASSENEN	Alleen entree (€4,00 p.p.)	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	10	
	Entree/ rondleiding (€7,00 p.p.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	6	6	
	Arrangement 1 (€8,50 p.p.)	0	0	6	0	15	0	0	23	0	33	0	0	6	15	23	33	77	
	Arrangement 2 (€9,50 p.p.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Arrangement 3 (€11,00 p.p.)	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	6	
SCHOLEN	Leerlingen (€3,00 p.p.)	0	0	0	46	26	0	19	0	0	0	0	0	0	72	19	0	91	
	Begeleiders (€5,00 p.p.)	0	0	0	2	3	0	2	0	0	0	0	0	0	5	2	0	7	
	Meesters/ juffen (gratis)	0	0	0	3	1	0	1	0	0	0	0	0	0	4	1	0	5	
KINDER FEESTJE	Kinderen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Begeleiders	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1x	eenmalig gratis	0	0	0	0	0	37	22	820	1500	900	57	454	0	37	2342	1411	3790	
1x	eenmalig betaald	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	4	0	4	
	Dagtotaal	52	0	195	257	261	295	311	1321	1952	1150	312	694	247	813	3584	2156	6800	
	expositiebezoekers	0	0	0	5	0	2	0	0	6	0	14	6	33	7	6	20	66	
	Totaal 2019	6800	100%																
	Betalende bezoeker	2395	35%																
	Gratis bezoekers	4405	65%																

Social media

Zowel in het museum als daarbuiten vertelt het museum aan hand van objecten uit de collectie mooie en interessante verhalen over de rijke geschiedenis van de stad Appingedam en Fivelingo. Een gemakkelijke manier waarbij je heel snel een groot publiek bereikt, vormen de sociale media.

Het museum is daarom actief op drie digitale platforms: Facebook, Twitter en Instagram. Dat deze platforms nog steeds populair zijn, laat de groei in het aantal volgers zien:

Platform	1-1-2019	31-12-2019	Groei in %
Facebook	409	431	5,37 %
Instagram	147	219	48,9 %
Twitter	188	207	10,1 %

16 Dit is een organische groei, wat wil zeggen dat er niet voor volgers of likes betaald is.

Gekeken naar de volgers, weet het museum op facebook vooral vrouwen (68%) van tussen de 45 en 65 jaar (37%) te trekken, waarbij ongeveer een derde uit de stad Appingedam komt en tweederde daar buiten. Op Instagram bereiken we ongeveer dezelfde groep, maar zien we daar dat we daar meer de dertigers en veertigers (de zogenaamde “millenials”) bereiken.

Een vast en populair terugkerend item op twitter is “collectievissen”, wat elke keer ruim 1000 maal weergegeven wordt op twitter. Het initiatief hiervoor ligt bij de instelling Museummedia. Elke dinsdag bedenken zij een thema, dat te maken heeft met een gebeurtenis uit de actualiteit. Aan musea en archieven is vervolgens de vraag of zij een object uit hun collectie kunnen vinden, dat bij het thema aansluit. Op deze manier worden objecten die niet zo bekend zijn, in de spotlights gezet.

Donateurs en subsidiegevers

Het aantal donateurs van het museum blijft redelijk constant: in 2019 waren dat 325. Vanwege verhuizingen en soms ook door overlijden neemt het aantal af, maar gelukkig komen er elk jaar ook weer nieuwe bij. Donateurs betalen per kalenderjaar een bijdrage van 17,50. Zij ontvangen allen een brief met een betalingsverzoek, waarin is opgenomen dat alles boven de 17,50 gestort wordt in het aankoopfonds van het museum. Gemiddeld maken de donateurs 23,40 over. Het museum heeft dit jaar ook een gift van 900 euro ontvangen van een particulier.

Het contact met de donateurs wordt met name onderhouden via de periodieke nieuwsbrief. De donateurs zijn belangrijk voor het museum, zij vertegenwoordigen het draagvlak van het museum onder de bewoners van de regio en zijn onze ambassadeurs. Als dank voor hun bijdrage ontvangen zij een pasje op naam, dat recht geeft op gratis bezoek voor henzelf en een introductie. Van deze mogelijkheid wordt dankbaar gebruik gemaakt. De donateurs ontvangen daarnaast uitnodigingen voor de openingen van tentoonstellingen en activiteiten.

Het museum ontvangt jaarlijks subsidie van de Provincie Groningen en van de Gemeente Appingedam. van het Fonds Eemsmond een subsidie voor de tentoonstelling ‘Bereiden en bewaren’. Daarnaast ontvangt het museum jaarlijks een sponsorbedrag van de Albert Heijn in Appingedam.

In het kader van de BRIM-regeling ontving het museum dit jaar weer subsidie voor het onderhoud aan het monumentale pand aan de Wijkstraat, als onderdeel van een zesjarige regeling. Gedetailleerde informatie over de subsidies en andere financiële bijdragen is te vinden in de jaarrekening 2019, die aan te vragen is bij het museum en eveneens op de website van het museum is in te zien.

17

De maatschappelijke rol van het museum

Het Museum Stad Appingedam vervult een spilfunctie binnen de cultuur van Appingedam. Het gebouw en de museale invulling zijn deel van het stedelijke en regionale erfgoed. Het museum vervult daarin een rol als kenniscentrum, opleidingsplaats, toeristische trekpleister en geeft de bezoeker de ervaring van de sfeer van honderd jaar (of meer) geleden. Dankzij de middeleeuwse kelder is het museum letterlijk verankerd in de middeleeuwse historie van de stad. En vanwege de centrale ligging en de samenwerking met andere culturele instan-

ties is het museum ook sleutelbewaarder van het oude raadhuis (het unieke renaissance-gebouw tegenover het museum) en de Nicolaïkerk (schuin tegenover het museum). Zo kunnen bezoekers die geïnteresseerd zijn in het kerkgebouw ook in de zeven maanden per jaar dat de kerk niet toegankelijk is, toch even een kijkje nemen, onder begeleiding van een vrijwilliger van het museum.

Het museum is een ontmoetingsplaats voor bezoekers die meer te weten willen komen over de geschiedenis van de stad en de regio. Dit geldt voor de geïnteresseerde toerist, maar net zozeer voor de kunstliefhebber of de historicus. Een aantal keren per jaar is het museum gratis toegankelijk, bijvoorbeeld tijdens enkele van de stadsevenementen. In het museum zijn 36 vrijwilligers werkzaam. Dit is eveneens een belangrijk aspect van de maatschappelijke functie van het museum.

Museumtuin in 1948

Vrijwilligers spelen een onmisbare rol in het openstellen van het museum voor bezoekers, houden zich onder leiding van de collectiebeheerder bezig met het depot en de collectie, assisteren bij de opbouw van tentoonstellingen, ontvangen bezoekers en geven rondleidingen aan groepen. De erkenning als leerbedrijf mocht in 2019 weer verlengd worden: de stagiaires maken kennis met de beroepspraktijk van het museumbedrijf, ervaren het toeristisch belang van het museum voor de bezoekers in met name de zomerperiode en worden opgenomen in de sociale groep die de vrijwilligers en museummedewerkers vormen. Het museum doet zijn best om de vrijwilligers te waarderen en te faciliteren, hun inzet is onmisbaar voor het draaiend houden van het museum.

De middeleeuwse kelder van het museum

Historische foto museum pand

Grote zaal

Collectiebeheer en aanwinsten

Collectie

Het verhaal van Groningen kan niet worden verteld zonder de geschiedenis van de oudste stad van de provincie: Appingedam. Museum Stad Appingedam beheert en verzamelt de verhalen en objecten van Appingedam en het omliggende gebied Fivelingo.

De collectie is afgelopen jaar uitgebreid met 17 schenkingen, in totaal 68 objecten en circa 50 boeken voor onze bibliotheek. Bijzonder waren een typisch Groninger kabinet, dat al decennialang in het bezit was geweest van de familie Alberda van Ekenstein, die vroeger gewoond heeft op de borg Ekenstein. Ook

ontving het museum een pendant van twee portretten van het Damster schildersechtpaar Karel en Henry Arkema, getekend door Joop Klompjen.

Het museum streeft een genereus bruikleenbeleid na om zoveel mogelijk mensen te laten genieten van ons deel van de collectie Groningen. Afgelopen jaar hebben we objecten uitgeleend aan het Groninger Museum en het Noordelijk Scheepvaartmuseum te Groningen, het Muzeeaquarium in Delfzijl

Het kabinet van de familie Alberda van Ekenstein

en de Stichting Oranjestad te Den Haag. In totaal ging het om 42 objecten. Bijzonder is daarnaast, dat het museum één portret heeft uitgeleend aan een particulier in Appingedam. Het gaat om het portret van zijn grootvader, vervaardigd door de Damster schilder Arnold Smith. Voor het museum is dit een experiment: van tevoren zijn duidelijke afspraken gemaakt over de condities waaronder het portret uitgeleend mocht worden en de collectiebeheerder komt jaarlijks kijken hoe het met het schilderij is. Het schilderij stond in het depot en op deze manier kan iemand er elke dag van genieten.

Collectieregistratie

Ook in 2019 is wederom hard gewerkt om achterstanden in registratie verder weg te werken. Het museum gebruikt hiervoor het registratieprogramma Adlib. Delen van de collectie zijn online te raadplegen via de websites van Collectie Groningen, beeldbank Groningen en Collectie Nederland.

Gewijzigde records in Adlib	118
Ingevoerde records in Adlib	204
Afbeeldingen toegevoegd aan beschrijvingen	220
Totaal aantal objecten in Adlib	7.116
Totaal aantal afbeeldingen	1.706
Totaal aantal objecten in de collectie	Circa 12.000

Beheer en behoud

Het behoud van de collectie is een continu punt van aandacht. De luchtvochtigheid en temperatuur wordt via klimaatloggers permanent gemeten. Deze loggers worden frequent uitgelezen en waar nodig wordt actie ondernomen. In het externe depot wordt het klimaat geregeld met een be- en ontvochtiger. Ook worden frequent de objecten stofvrij gemaakt en wordt ongeveer twee keer per jaar met de vrijwilligers een grote schoonmaak in het museum gehouden.

Het museum had in 2019 in totaal 5 tijdelijke exposities. Hiervoor zijn er in totaal 148 objecten in bruikleen genomen van 24 bruikleengevers. De bruikleengevers waren voornamelijk particulieren.

Naam expositie	Aantal bruikleengevers	Aantal objecten
Historische vrouwen	5	17
Bereiden en bewaren	6	86
Vondsten uit het depot	0	0
Damster Dag	8	27
Feestgebruiken in de winter	3	18
Totaal	24	148

Annalies Usmany
opende de
tentoonstelling
'Historische vrouwen'

De oudste weckpot op de
tentoonstelling 'Bereiden en
bewaren', uit 1894

Affiche expositie
'Bereiden en bewaren'

De museumtuin

De museumpanden vormen eveneens onderdeel van de collectie. Het pand aan de Dijkstraatzijde wordt gehuurd van de Vereniging Hendrick de Keijser. Het pand aan de Wijkstraat met tuin en theekoepel is eigendom van de stichting Museum Stad Appingedam.

Aankopen

Het museum is een aantal jaren geleden begonnen met het opzetten van een aankoopfonds. De gedachte hierachter was, dat het museum wanneer er echt iets unieks werd aangeboden dat helemaal paste binnen het collectiebeleid van het museum, dit ook aangekocht zou kunnen worden.

In 2019 deden zich twee bijzondere gelegenheden voor: een kroonluchter en een collectie munten uit de 16e tot 18e eeuw. De kroonluchter stond al jaren op het verlanglijstje als passend alternatief voor de jaren'70 lampen uit de entree-ruimte. De munten waren een onverwacht aanbod van een particulier die besloten had te stoppen met verzamelen. De munten zijn niet direct geëxposeerd: dat zal gerealiseerd worden in de nieuwe vaste opstelling.

De entree ruimte tijdens de Museumkaartmatch-bijeenkomst, met de nieuwe kroonluchter

Communicatie en PR

Het museum richt haar communicatie en pr in volgens het in 2017 geïntroduceerde communicatieplan. Nog steeds wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van free publicity en als het budget het toelaat, wordt geadverteerd in museum- en galeriekranten en op de website Van Plan. Om de twee à drie week worden activiteiten en nieuwswaardige gebeurtenissen via persberichten onder de aandacht gebracht van de lokale media: kranten, radio en tv.

De tentoonstellingen en activiteiten worden ook via affiches en uitnodigingen onder de aandacht gebracht. Middels A5-formaat flyers die verspreid worden via collega-instellingen, winkels, wachtkamers en horeca-gelegenheden wordt de bekendheid nog eens vergroot.

Bezoekers verzamelen zich in het oude raadhuis voor de opening van een tentoonstelling

26

Vrijwilligers van het museum

Verslaggevers en persfotografen worden uitgenodigd voor de openingsrecepties van de tentoonstellingen en voor de activiteiten daaromheen. Ook scholen in de omgeving worden geattendeerd op de mogelijkheid om het museum te bezoeken of via het museum een thematische stadswandeling te bespreken. De contacten met scholen lopen meestal via het IVAK te Delfzijl.

Het museum is vertegenwoordigd in meerdere plaatselijke en regionale netwerken en onderhoudt contact met collega-instellingen zoals het Hoogelandmuseum te Warffum, het Veenkoloniaal Museum te Veendam, het Muzeeaquarium te Delfzijl, de Fraeylemaborg en de Jan Menze van Diepenstichting te Slochteren, maar ook met de historische musea in Leer en in Aurich, de zusterstad van Appingedam.

De directeur is voorzitter van de Stichting Jan S. Niehoff, die de beeldende nalatenschap van deze Damster kunstenaar beheert en bestuurslid van het Archeologisch Informatiepunt Oost-Fivelingo, waarvan de gegevens via de website van het museum zijn te raadplegen. Ook is zij lid van de sectie historische musea van de Nationale Museumvereniging en directeur van het MuzeeAquarium te Delfzijl. In Appingedam maakt zij deel uit van de groep 'Stadskompas', die overlegt over de rol van de gemeente Appingedam na de herindeling en is zij jurylid van de Damstèr, een onderscheiding die aan het eind van elk jaar wordt uitgereikt aan een bedrijf, een vrijwilliger en een vereniging die Appingedam in dat jaar op de kaart hebben gezet.

Vrijwilligers Ada (l), Rita (r) en Mohamed (r) in Dickens stijl

Organisatie en personeel

De personeelssamenstelling is ongewijzigd gebleven in 2019. Wel heeft de collectiebeheerder gekozen voor één dag werken i.p.v. twee, met ingang van 1 september 2019.

In totaal werd bij het museum 1,25 fte vervuld door vaste betaalde medewerkers, te weten de directeur (0,7 fte), de collectiebeheerder (0,4 fte, vanaf 01-09 dus 0,2 fte) en de administratief medewerker (0,15 fte). Het museum telde in 2019 36 vrijwilligers, die gezamenlijk ongeveer 6 fte vervullen. Zij zijn actief op diverse gebieden in het museumbedrijf, zowel voor de baliediensten, de schoonmaak, evenementen en activiteiten, onderzoek voor tentoonstellingen en de opbouw daarvan, onderhoud van de tuin en de museumgebouwen en het beheer van het depot.

Bezoek van de vrijwilligers, medewerkers en bestuursleden aan het Museum te Coevorden

Traditiegetrouw wordt het werkbezoek afgesloten met een etentje

Elk jaar wordt een werkbezoek afgelegd aan een collega-museum, dit jaar werd het Museum van Coevorden bezocht.

Het bestuur van het museum bestaat uit zes personen en heeft in 2019 zes keer vergaderd, met de directeur. Het bestuur volgt de Code Cultural Governance en heeft in het kader daarvan een bestuursreglement, een directiereglement en profielen voor bestuursleden en de directeur opgesteld. In het directiereglement is opgenomen dat het salaris van de directeur binnen de begrenzing valt van de Wet Normering bezoldiging Topinkomens, wat ruimschoots het geval is. De bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor het verrichten van hun taken en vallen daarmee onder de groep gewaardeerde vrijwilligers. Het bestuur bestond in 2019 uit de volgende leden:

Dhr. S. Helfrich, voorzitter
Mevr. J.G. de Jonge, secretaris
Dhr. F. Wever, penningmeester
Dhr. E. Meijer
Dhr. R. Hadders
Mevr. A. Koopman-Giesen

Foto's achterzijde omslag:
het oude raadhuis, geschilderd
door Wiep Zanstra. Steen
afkomstig uit het Augustijner
klooster dat op de wierde in
Appingedam heeft gestaan.

MUSEUM STAD APPINGEDAM

Museum Stad Appingedam | Wijkstraat 25 | 9901 AE Appingedam

telefoon 0596 68 01 68 | www.museumstadappingedam.nl

info@museumstadappingedam.nl